

~čarovné~ SLOVENSKO

ŽIVOTNÝ ŠTÝL ♦ CESTOVANIE ♦ ŠIKOVNÍ ĽUDIA ♦ ZAUJÍMAVOSTI

NOVEMBER 2020

SKUTOČNÁ HORNÁ DOLNÁ
Seriálová dedina Nová
Lehota je dnes plná turistov

MAJSTER HELIGÓNKAR
Pri výrobe nového nástroja
je najpiplavejšie ladenie

- ♦ Značkári turistických trás
- ♦ Počasie na horách
- ♦ Pomníky v Karpatoch

JESENNÉ prechádzky

3,90 €

Zázrivské korbáčiky ♦ Ekofarma arónie ♦ Pukanská keramika

RTVS.SK

6:00 37

Dobré ráno, Slovensko

NOVÉ DOBRÉ RÁNO, SLOVENSKO

SÚŤAŽE O ZAUJÍMAVÉ CENY, REPORTÁŽE,
AKTUALITY, ŽIVÉ VSTUPY A EXKLUZÍVNE
HUDOBNÉ VYSTÚPENIA.
S PETROU BERNASOVSKOU
A RICHARDOM DEDEKOM

KAŽDÝ
PRACOVNÝ DEŇ
OD 6:00

rtv:
ROZHLAS A TELEVÍZIA
SLOVENSKA

:RÁDIO **SLOVENSKO**

KAŽDÝM SLOVOM VYLADENÉ

EDITORIÁL

Milí čitatelia,

farebná jeseň má na človeka, mám taký pocit, magický vplyv. Vcelku príjemné teploty, zatiaľ ešte dosť svetla aj slnečných lúčov lákajú mnohých aspoň na chvíľu opustiť svoju komfortnú, a v týchto časoch aj bezpečnú zónu a vydať sa na prechádzku do prírody. Akosi automaticky sa mi natíska prívlastok životodarnú. Je totiž nepochybné, že ľudia, ktorí sa pravidelne hýbu, majú priemerne zdravší, dlhší a spokojnejší život. Záver jedného z mnohých výskumov realizovaných na túto tému hovorí jasne – každodenná rýchla desaťminútová prechádzka predlžuje život takmer o dva roky. A stopäťdesiat minút svižnej chôdze týždenne, ktoré odporúča Svetová zdravotnícka organizácia, ho predlžuje priemerne o štyri a pol roka. Povedzme si to na rovinu: chôdza je bezpochyby najjednoduchší, najdostupnejší a aj najlacnejší pohyb, akému sa každý z nás môže venovať. Dokonca aj najprírodzenejší a najprospernejší, keďže posilňuje kosti a kĺby pri nej netrpia tak ako pri behu. Okrem toho má aj ďalšie zdravotné benefity, ako zníženie rizika vysokého krvného tlaku, vysokej hladiny cholesterolu či cukrovky. Podčiarknuté a zhrnuté, pre svoju fyzickú aj duševnú pohodu v tomto náročnom období urobíte najlepšie, ak za sebou zatvoríte dvere zvonka, zídete pešo po schodoch a presuniete sa do bodu A, z ktorého vyštartujete (no dobre, ak sa nachádza niekde za vaším mestom, vezmite si teda aj kľúče od auta) do bodu B. Som si viac než istá, že keď dorazíte do cieľa, vaše telo bude plné endorfínov, hormónov šťastia, a ich hladina určite stúpne ešte viac, ak si do sýtosti vychutnáte výhľad na krajinu okolo vás. Lebo nech ste kdekoľvek na Slovensku, na niektorom z našich čarovných vrchov, v daktorej z malebných dolín alebo v objatí kúzelných farebných lesov, to, že túto nádhernú krajinu môžete nazývať svojím domovom, je podľa mňa celkom šťastím.

Róberta Karpinská, šéfredaktorka
roberta.karpinska@carovneslovensko.sk

*Vaše telo
bude v cieľi plné
endorfínov.*

Sledujte nás na sociálnych sieťach

www.facebook.com/magazincarovneslovensko

www.instagram.com/carovne_slovensko
#carovneslovensko

8 Čarovné oko

Miesto na vaše unikátne fotografie z potuliek po Slovensku.

12 Ako v raji

Turisti ho obdivovali už pred viac ako sto rokmi a treba povedať, že Slovenský raj si svoj názov zaslúži. Prešli sme sa jeho najnavštevovanejšou roklinou Suchá Belá.

18 Jeseň v horách

Najmalebnejšie obdobie roka je tu, plné dokonalých odtieňov červenej, oranžovej či žltej. Stačí vyjsť do hôr a príroda vás odmení tými najkrajšími obrazmi.

24 Značky na šťastnú cestu

Ak sa vyberiete na turistiku, svoj cieľ nájdete aj vďaka poctivej práci značkárov, ktorí sa starajú o to, aby boli všetky turistické chodníky správne vyznačené.

30 Počasie na horách

Letnú turistiku občas prekazia búrky z tepla, o to viac sa mnohí milovníci hôr tešia práve na jeseň.

34 Dušičkové prechádzky

Slovenské hory a lesy ukrývajú

desiatky pamätných miest, ktoré pripomínajú smutné udalosti z našej minulosti. Aké príbehy nájdeme na pomníkoch v Malých Karpatoch?

42 Kostoly s ťažkým osudom

Na Slovensku máme niekoľko kostolov, ktorým takpovediac neprial osud. Moderní plánovači krajiny našli pre miesta, na ktorých dlhé veky stáli, novú funkciu. A do nových plánov sa akosi nehodili.

48 Záchranná stanica pre zvieratá

Keď vypustia do prírody orla, ktorému nedávali šancu na prežitie, je to ten najkrajší pocit. A hoci nie každý príbeh v Zá-

chrannej stanici pre zranené zvieratá v Zázrivej má šťastný koniec, tých s happyendom je stále viac.

62 Vyučovanie vo vinici

Žiadna školská lavica, tabuľa či zvonenie na prestávky. So študentmi „modranskej vinárky“ sme zažili deň vo vinohradoch.

68 Zázrivské korbáčiky

Zázrivá, kľukatiaca sa pod Rozsutcom, je obklopená horami, lúkami a pasienkami. A hoci počet obyvateľov nepresahuje tri tisíce, sláva tradičných zázrivských korbáčikov siaha ďaleko za jej hranice.

74 Horná Dolná

Bol 17. august 2014, keď prišli do Novej Lehoty filmári. Prešli 16 dedín, kým konečne našli miesto vzdialené okolo 100 kilometrov od Bratislavy, ktoré bolo ideálne na nakrúcanie komediálneho seriálu. Pôvodne pokojná obec je dnes plná turistov.

80 Majster heligónok

Jurajovi Krahulcovi z Kokavy nad Rimavicou sa podarí azda všetko, do čoho sa pustí. Je tanečníkom, spevákom, hrá na heligónke a hudobné nástroje aj vyrába.

88 Básnik dreva

Slovenský architekt Dušan Samuel Jurkovič zanechal po sebe významné diela. Jeho stavby lákajú laickú verejnosť i odborníkov, stačí sa pozrieť na Mohylu M. R. Štefánika či rozprávkový Libušín neďaleko hraníc alebo luhačovické kúpele.

94 Na streche Slovenska

Výstup na Gerlach, ako najvyšší slovenský končiar familiárne nazývajú Tatranci, je malým snom takmer každého milovníka Vysokých Tatier.

102 Prvá chuť trpká

Spriateľ sa s aróniou, jednou z najzdravších bobúľ, aké sa v našich končinách dajú vypestovať, je výhodné. Podotýkame, že ešte chutnejšia než čerstvá z kríka je arónia spracovaná do šťavy či džemu. Kochali sme sa a ochutnávali na Ekofarme Arónia v Pitelovej.

112 Bylinková lekárň

Prhlava dvojdomá. Pálivá bylina je vyhľadávaná pre svoje univerzálne liečivé účinky, ale využiť sa dá aj pri skrášľovaní, a dokonca aj v kuchyni.

114 Zaklop na Nebeské dvere

Nebo je názov osady na kopci nad Štefultovom pri Banskej Štiavnici a dvere, na ktoré sme zaklopali, neboli pozlátané, nebojte sa – boli krásne, veselé a z dreva. Otvorili sa a my sme vstúpili do jednej zo štyroch chalúp, ktoré vrátili do života Beáta a Ľubo Holtanovci.

120 U hrnčiara Petra

V hrnčiarskej dielni Petra Schvarca, ktorý ako jediný v Pukanci vyrába tradičnú pukanskú keramiku, sme videli kuchynskú klasiku, ale aj riad nevídaných tvarov a mien. O šírákoch sme počuli prvýkrát.

126 Regál

Prinášame novembrové novinky a typy z našich obchodov.

~čarouné~ SLOVENSKO

Ročník IV., číslo 11, november 2020, mesačník

ŠÉFREDAKTORKA:
Róberta Karpinská

SPOLUPRACOVNÍCI:
Veronika Nichta Mráziková, Katarína Abeille, Viktor Beličák,
Júlia Čechová, Richard Filipko, Dan Himič, Juraj Kapusta,
Soňa Košíková, Ján Lacika, Petra Spišáková

ZALOMENIE A DTP:
Martina Buzinkayová

OBRAZOVÁ REDAKTORKA:
Beta Hriadelová

ÚPRAVA OBRÁZKOV:
Vratko Tóth

FOTO:
Pavol Funtál, Peter Mayer,
Miroslava Spodniaková

E-MAILOVÁ ADRESA REDAKCIE:
magazin@carovneslovensko.sk

TELEFÓNNE ČÍSLO REDAKCIE: 02/48 238 301

TITULNÁ FOTOGRAFIA: Marek Pružina

EDITORIÁL FOTO: Miroslava Spodniaková

SPOLUPRACOVNÍCI FOTO:
Viktor Beličák, Juraj Kapusta, Peter Kováč, Ján Lacika

ILUSTRAČNÉ FOTOGRAFIE:
Dreamstime, Shutterstock, Profimedia sk, TASR

mafra slovakia

VÝKONNÝ RIADITEĽ:

Vladimír Mužík, tel.: 02/48 238 100

RIADITEĽKA OBSAHU:

Monika Huljaková, tel.: 02/48 238 210

FINANČNÝ RIADITEĽ:

Martin Mráz, tel.: 02/48 238 200

OBCHODNÁ RIADITEĽKA:

Katarína Michalechová, tel.: 02/48 238 106

RIADITEĽ DIGITÁLNYCH MÉDIÍ:

Denis Schwarcz, tel.: 02/48 238 442

RIADITEĽ MARKETINGU, PR A EVENTOV

Ivan Netík, tel.: 02/48 238 141

OBCHODNÁ MANAŽÉRKA:

Eva Mozolová, tel.: 0905 771 192

e-mail: eva.mozolova@mafraslovakia.sk

PREDPLATNÉ: tel.: 0948/987 958, 0917/238 238

e-mail: predplatne@mafraslovakia.sk
online: <http://predplatne.hnonline.sk>

MAFRA Slovakia, a.s., je druhým najsilnejším
vydavateľstvom na Slovensku.
Vydáva viac ako 50 printových titulov, prevádzkuje
14 webových portálov a internetovú televíziu.

ADRESA VYDAVATEĽSTVA:

MAFRA Slovakia, a.s.
Nobelova 34, 836 05 Bratislava
tel.: 02/48 238 100
IČO: 51 904 446

TLAČ: WALSTEAD MORAVIAPRESS s. r. o.,
U Póny 3061, Břeclav

PREDPLATNÉ NA 12 MESIACOV:

42,90 € s DPH

CENA JEDNÉHO VÝTLAČKU: 3,90 €

VOLNÝ PREDAJ: Mediaprint-Kapa, Pressegross, a.s.

REGISTRAČNÉ ČÍSLO: EV 5560/17

ISSN 2585-8009

© Copyright MAFRA Slovakia, a.s. Autorské práva sú vyhradené a vykonáva
ich vydavateľ. Autori článkov zverejnených v tomto vydaní si v zastúpení
vydavateľom vyhradzujú právo udeľovať súhlas na rozmnožovanie a na verejný
prenos článkov, ako aj na verejnú rozširovanie rozmnoženiny týchto článkov
v zmysle § 33 ods. 1 písm. a) a d) autorského zákona.
Vydavateľstvo MAFRA Slovakia, a.s., je súčasťou koncernu AGROFERT.
Odborným garantom magazínu Čarouné Slovensko je Asociácia cestovného
ruchu Slovenskej republiky.

Zaslúžia si pozornosť

Veľmi ma potešil váš článok o „stratených“ kostoloch. Na tému ruín sakrálnych stavieb a ich mapovania na Slovensku som nedávno písala a obhájila diplomovú prácu. Je to krásna a pomerne neobjavená tematika plná inšpirácií na turistiku v našej krajine. Hoci je týchto kostolov omnoho viac ako vo vašom článku či tých, s ktorými som pracovala vo svojej diplomovke, zaslúžia si pozornosť ľudí, ktorá im v súčasnosti uniká „vďaka“ tieňu populárnejších hradných zrúcanín. Preto vám ďakujem, že ste prostredníctvom magazínu Čarovné Slovensko zviditeľnili tieto stavby, dúfam, že ich turisti objavia viacero aj na základe vášho článku.

S pozdravom a práním všetkého dobrého do redakcie

Mária P. z Prievidze

Najčarovnejšie vrchy

Nie som veľká turistka, hoci ako dieťa som bola každú chvíľu v horách, aj preto sa zakaždým teším na Vaše články o najčarovnejších slovenských vrchoch. Sú vždy tak zaujímavo písané, že sa pri ich čítaní cítim, ako keby som spolu s autom preskakovala všakovské čistinky, míňala rôzne odbočky a kochala sa všetkými nádhernými výhľadmi z našich magických hôr. A keď ešte ako bonus potom listuje v dobovej tlači a ponúka nám čitateľom rôzne príbehy z danej lokality... Je to super. Rada by som však dodala, že všetky články, a najmä fotografie, sú pre mňa doslova balzamom na dušu a vždy sa teším na každé číslo, ktoré mi príde do schránky, keďže som predplatné dostala od dcér ako darček. Bol to jeden z najlepších darčiekov.

Marta D. z Nitry

Zo zákulisia

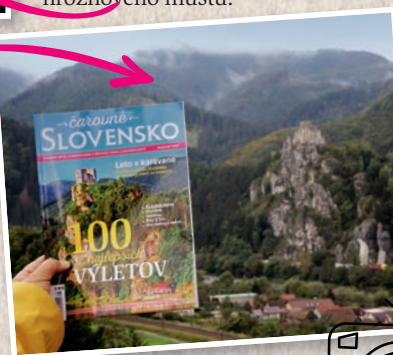

Kolega **Dan Himič** v rámci reportáže o pamätných miestach v Malých Karpatoch zavítal aj na Symbolický tramský cintorín nad Košariskom. Zistil, že na ňom opäť pribudli ďalšie mená kamarátov, ktorých poznal.

Na reportáži so študentmi modranskej „vinárky“ sa **Katarína Abeille** veľmi páčilo. Pri oberaní hrozna mohla aj ochutnávať, navyše deň zakončila pohárom čerstvého hroznového muštu.

Pri potulkách po Slovensku redaktori vždy nosia pri sebe zopár starších vydaní časopisu. Náhoda chcela, že sa fotograf **Peter Mayer** ocitol na mieste s krásnym výhľadom na Strečno a tiež magazínom, na ktorom bol ten istý hrad. Neodfotil takýto záber by bol veru hriech.

V Záchrannej stanici pre zranené zvieratá v Zázrivej ošetrujú aj ježkov, no odfoťiť ich bola veru veda. Prvý sa tak hanbil, že keď ho **Metod Macek** vzal na ruky, schúlil sa do jednej malej guľky. Fotografia sa nám podarila vlastne až na druhý pokus, druhý „model“ nám už zapózoval ako profesionál. Teliatko William **Veronike** ochotne zapózovalo a chvíľu to vyzeralo, že sa s nami presťahuje do Bratislavy.

TIPY aj z nášho Instagramu

ČAROVNÉ SLOVENSKO SA KAŽDÝ MESIAC
VYDÁVA PO NAŠEJ KRAJINE A SPOLU S VAMI
OBJAVUJE JEJ NAJKRAJŠIE STRÁNKY.

V gazdovskej dedinke Abe-
land pri Lozorne môžete vidieť
ekologickú architektúru, domáce
zvieratá či oboznámiť sa s tradič-
nými remeslami.

Veľké Hincovo pleso je
najväčšie a najhlbšie karové
jazero v slovenskej časti Vy-
sokých Tatier i na Slovensku.

Plavecký hrad je naj-
známejším a najnavšte-
vovanejším turistickým
hradom spomedzi malo-
karpatských hradov.

Nádvorie Európy v Komárne
ponúka vyše 30 budov repre-
zentujúcich jednotlivé členské
štáty EÚ.

Vodná nádrž v Lozorne je
stvorená na príjemnú pre-
chádzku a oddych.

Ružinský viadukt je s výš-
kou štyridsať metrov nad
vodnou hladinou najvyšším
železničným mostom na
Slovensku.

Na našom Instagrame vás vo svojich videách rôznymi zákutiami povodí aj Radoslav Hoppej, autor cestovateľského blogu Nie je túra bez Štúra. Vďaka jeho blogu venovanému Slovensku na www.niejeturabezstura.sk je z neho turista vo vlastnej krajine.

www.instagram.com/carovne_slovensko/

Budeme radi, keď na svojich fotkách na Instagrame označíte @carovne_slovensko alebo použijete hashtag #carovneslovensko a my vás budeme radi u nás na profile zdieľať.

ČAROVNÉ OKO

Jana Nagyová
Kokava nad Rimavicou

ČAROVNÉ OKO

Miloš Stano
Na Záhorí už to vypuklo

The background of the entire page is a photograph of a forest. In the upper half, there are many thin, bare tree branches reaching across the frame. Below them, the forest floor is covered in green moss and ferns. In the lower right corner, a small stream flows over rocks, creating a small waterfall. A large, mossy log lies horizontally across the middle of the image, partially obscured by the text box.

AKO VRAJI

TURISTI HO OBDIVOVALI UŽ
PRED VIAC AKO STO ROKMI
A TREBA POVEDAŤ, ŽE
SLOVENSKÝ RAJ SI SVOJ NÁZOV
ZASLÚŽI. PREŠLI SME SA JEHO
NAJNAVŠTEVOVANEJŠOU
ROKLINOU SUCHÁ BELÁ.

Text: Katarína Abeille
Foto: Peter Mayer

